

Bijlage 8: Veiligheidsmaatregelen

I. Veiligheidsmaatregelen in kader van het veldonderzoek

De inventarisatie van gebouwen en installaties waarmee de deskundige niet vertrouwd is, houdt bepaalde risico's in. Dit geldt des te meer wanneer verlaten en/of bouwvallige gebouwen worden betreed. Ook aan de staalname van gevaarlijke materialen zijn zekere risico's verbonden.

Vaak voorkomende risicosituaties tijdens het veldwerk zijn onder meer:

- vallende, scherpe en uitstekende voorwerpen
- stoffige omgevingslucht
- wankele of ingestorte muren
- onverlichte of slecht verlichte ruimten
- ondergelopen kelders
- aanwezigheid van gevaarlijke stoffen, afval en ongedierte
- gladde of onstabiele vloeren
- verrotte trappen en tussenvloeren
- openliggende putdeksels en leidingen
- elektrische leidingen en/of toestellen onder spanning
- agressieve vegetatie (brandnetels, bramen, berenklaauw, ...)
- illegale bewoning
- contact met, of inademing van, gevaarlijke stoffen tijdens de staalname.

De deskundige moet er ook rekening mee houden dat te inventariseren gebouwen reeds gedeeltelijk ontmanteld kunnen zijn, wat extra risico's meebrengt en bovendien de toegankelijkheid kan beperken. Dit laatste is bijvoorbeeld het geval wanneer ijzeren of houten trappen reeds verwijderd zijn.

Om deze risico's te beheersen moeten een aantal voorzorgsmaatregelen in acht worden genomen. Deze zijn zowel van organisatorische als van technische aard. De deskundige moet steeds op voorhand, en in functie van de verwachte situatie, bepalen welke voorzorgsmaatregelen nodig zijn. In geval van twijfel wordt best uitgegaan van een 'worst case' scenario. In bedrijfsgebouwen of installaties die nog in gebruik zijn, moeten de veiligheidsregels van het bedrijf uiteraard strikt worden nageleefd.

Het nemen van veiligheidsmaatregelen in kader van de opmaak van het sloopopvolgingsplan is de verantwoordelijkheid van de deskundige die het veldonderzoek uitvoert. Onderstaande informatie geeft een niet-limitatief overzicht van veiligheidsmaatregelen die genomen kunnen worden.

Organisatorische voorzorgsmaatregelen

Hieronder vallen onder meer:

- het volgen van een veiligheidsopleiding door de deskundige
- het vastleggen van duidelijke afspraken met de bouwheer over de toegankelijkheid en de beveiliging van de gebouwen en terreinen (inclusief het openbreken van afgesloten ruimten)
- de opmaak van een duidelijke werkopdracht met contactgegevens van de opdrachtgever en eventuele andere personen die op de hoogte zijn van de situatie op het terrein
- de uitvoering van het veldwerk in teams van minstens 2 personen of in aanwezigheid van een derde
- permanente mogelijkheid tot verbinding met de buitenwereld via gsm.

Technische hulpmiddelen

Te slopen gebouwen zijn lang niet altijd even gemakkelijk of op een veilige manier toegankelijk. Soms is het nodig pleisterlagen, delen van valse wanden, verlaagde plafonds of vloerbekledingen te verwijderen om de onderliggende lagen te onderzoeken. De volgende hulpmiddelen vergemakkelijken het onderzoek van dergelijke ruimten:

- adequate verlichting (draaglamp, hoofdlamp, zaklamp, ...)
- degelijke en voldoende lange ladders (vast of uitschuifbaar)
- handgereedschappen zoals een klauwhamer, tangen, schroevendraaiers, (klok)boorboormachine, koevoet, breekmes, ...
- waterdichte laarzen
- spanningstester en metaaldetector
- krijt, zelfklevende labels of verfspuitbus om markeringen aan te brengen.

Om hoge en moeilijk of niet bereikbare bouwdelen te onderzoeken, kan het nodig zijn een hoogtewerker in te schakelen.

Persoonlijke beschermingsmiddelen – EHBO

Onder meer de volgende persoonlijke beschermingsmiddelen moeten steeds aanwezig zijn op de werf én gebruikt worden wanneer de omstandigheden het vereisen:

- veiligheidsschoenen of -laarzen
- fluo-vestjes
- veiligheidshelm
- stofmasker en veiligheidsbril

- aangepaste handschoenen
- beschermende kledij
- ontsmettende reinigingsdoeken
- EHBO-kit.

II. Veiligheidsmaatregelen in kader van staalname asbestverdachte materialen

Veiligheidsmaatregelen

Bij het nemen van monsters van potentieel asbesthoudende materialen moet een gepaste risico-evaluatie gemaakt worden. Het doel van deze evaluatie is er voor te zorgen dat diegene die de monsters neemt, alsook anderen (zoals de gebruikers van het gebouw) niet worden blootgesteld ten gevolge van de monsternamening. Naast het risico op het vrijkomen van asbestvezels moeten de andere risico's geëvalueerd worden (zoals bijvoorbeeld het werken op hoogte). Het is aan te raden de inspectie met 2 personen uit te voeren, zeker indien verlaten gebouwen worden onderzocht of indien monsternamening op hoogte nodig is.

De uitvoerder ziet er op toe dat personen die niet aanwezig moeten zijn bij de monsternamening, op een afstand worden gehouden.

Werkmiddelen

De uitvoerder draagt het nodige materiaal voor ademhalingsbescherming en indien nodig een beschermende wegwercoverall.

Om de verspreiding van vezels te beperken en afhankelijk van hun aard, worden, indien nodig, de materialen waarvan monsters moeten worden genomen, natgemaakt voorafgaand aan de monsternamening.

De gereedschappen voor de monsternemingen, moeten handgereedschappen zijn (geen elektrische gereedschappen) en dienen voor eenmalig gebruik, of ze moeten gemakkelijk schoongemaakt kunnen worden om kruisbesmetting te voorkomen.

De inspecteur moet ten minste beschikken over de volgende werkmiddelen:

- stevige tang (om stukken hard materiaal te breken (vb. asbestcement)).
- tang met gebogen bek (om monsters te nemen van het materiaal op moeilijk toegankelijke plaatsen).
- pincet om monsters van broze materialen (dichtingen, koorden,...) te kunnen nemen
- mes (om te snijden in materiaal zoals: vinyltegels, broze isolatiepanelen, voegen, touwen, ...)
- kurkboor (voor warmte-isolerend materiaal).
- set schroevendraaiers met verschillende eindstukken (om de decoratieve of beschermingselementen los te schroeven die voor asbesthoudende materialen zijn aangebracht).
- beitel.
- hamer.
- enkele sleutels.
- kleefband voor het herstellen van de broze materialen waarvan monsters werden genomen, om zeer tijdelijk te vermijden dat de vezels zich verspreiden.
- verpakkingen die hermetisch kunnen worden afgesloten, om de monsters individueel te verpakken.

- vochtige doekjes om de gebruikte materialen te kunnen reinigen na monsterneming.
- afvalzakjes om de gebruikte vochtige doekjes en eventueel ander potentieel asbesthoudende resten veilig te verpakken.
- alle ander materiaal dat nodig is om de plaatsen te kunnen doorzoeken (ladders, zaklampen, ...).

De toegang tot de moeilijk toegankelijke plaatsen moet worden vergemakkelijkt door het gebruik van geschikte technieken, zoals de demontage van decoratieve elementen of door gebruik te maken van meer geavanceerde gereedschappen zoals een endoscoop. Na de monsterneming wordt de drager schoongemaakt met een vochtige doek en worden eventuele gaten gedicht.

De gebruikte techniek mag niet tot gevolg hebben dat het aantal asbestvezels dat eventueel in het lucht aanwezig is, toeneemt.